

Hemşirelik Bölümü 1. Sınıf Öğrencilerinin Pandemi Sonrası Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi

Handan AYDIN KAHRAMAN^{1*}

¹Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan

*Sorumlu yazar (Corresponding author): haydin@erzincan.edu.tr

Geliş Tarihi (Received): 12.04.2023

Kabul Tarihi (Accepted): 15.05.2023

Özet

Hemşirelik öğrencileri, mesleki risklere karşı kaygılı bir ruh hali içerisinde olabilmektedir. Günümüz dünyasında oldukça değişikliklere yol açan COVID 19 pandemisi de oldukça kaygıları arttırmış, hemşireleri de etkilemiştir. Bu araştırma, hemşirelik bölümü birinci sınıf öğrencilerinin daha eğitimlerinin başında pandemi sonrası süreçte yaşadıkları kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak planlanmıştır. Araştırmanın verileri, bir üniversitenin Hemşirelik Bölümü'nde araştırmacı tarafından toplanmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, sürekli kaygı ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya bir devlet üniversitesinin birinci sınıfında öğrenim gören 107 hemşirelik bölümü öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların %98,20'si 18-25 yaş aralığında, %77,57'si hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçerken, bölümü seçmelerinin en önemli nedeni ise, %29,91'i sağlık alanını sevmeye, %25,23'ü kolay atama/iş imkânı bulma olarak belirlenmiştir. Okudukları alanla ilgili düşünceler incelendiğinde %52,34'ü hemşirelik bölümünün mutluluk ve doyum verdiği, %27,10'u ise bölümle ilgili hiçbir şey hissetmediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin Sürekli Kaygı Ölçeği puanlarının 23 ile 68 arasında değiştiği ve ortalamasının 43,99 olduğu bulunmuştur. Yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda tespit edilen anlamlı farklılığın hemşirelik bölümünü kendi isteğiyle seçen, bölümü okurken bölümden mutluluk ve doyum aldığını düşünenlerin, bölüme karşı hiçbir şey hissetmeyenlere göre sürekli kaygı düzeylerinin düşük olduğu ($p<0,05$) tespit edilmiştir. Bununla birlikte isteyerek ve severek hemşirelik bölümünü seçen öğrencilerin pandemi ve sonrası sürecinden de etkilenmediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, hemşirelik öğrencileri, kaygı, pandemi sonrası

Nursing Department First-Year Students After The Pandemic Examination of Anxiety Levels

Abstract

Nursing students may be in an anxious mood against occupational risks. The COVID-19 pandemic, which has led to many changes in today's world, has also increased concerns and affected nurses. This research is planned descriptively to determine the anxiety levels of first-year nursing students at the beginning of their education in the post-pandemic period. The data of the study were collected by a researcher in the Department of Nursing of a university. In the collection of the data, the Personal Information Form prepared by the researcher and the continuous anxiety scale was used. 107 nursing department students studying in the first year of a state university participated in the study. While 98.20% of the participants were between the ages of 18-25 and 77.57% chose the nursing department voluntarily, the most important reason for choosing the department was determined as 29.91% liking the health field and 25.23% finding easy assignment/job opportunities. As a result of the bilateral comparisons, it was determined that the significant difference was that those who chose the nursing department voluntarily and thought that they received happiness and satisfaction from the department while reading the department had lower levels of continuous anxiety ($p<0.05$) than those who did not feel anything against the department. When the thoughts about the field they studied were examined, it was concluded that 52.34% of the nursing department gave happiness and satisfaction, and 27.10% did not feel anything about the department. It was found that the students' Continuous Anxiety Scale scores ranged from 23 to 68 and the average was 43.99. However, it can be said that students who willingly and lovingly chose the nursing department were not affected by the pandemic and its aftermath.

Keywords: Covid-19, nursing students, Anxiety, post-pandemic

1. Giriş

Sağlık bakım hizmetlerinin en önemli meslek gruplarından biri hemşireliktir ve hemşireler sağlık ekibinin vazgeçilmez üyeleridir. Hemşirelik bilimi son yıllarda önemli aşamalar kaydetmiş, uzun geçmişine yeni gelişmeler kazandırmıştır (Önler ve Saraçoğlu, 2010). Hemşirelerin mesleki gelişmelerin desteklenmesindeki katkıları her geçen gün devam etmektedir. Hemşirelerin başarılı ve verimli olmasında, kendi mesleğini yönelik mesleki kaygıları önemli bir yer tutmaktadır. Hemşirelerin mesleklerine ilişkin algıları, toplum içindeki yerini, motivasyonu etkilerken, ayrıca iş yaşamında etkili olabilmektedir (Ünsar ve ark., 2006). Toplumumuzda hemşirelik mesleği ile ilgili pek çok görüş bulunmaktadır. Bu görüşlerin oluşmasında ön yargılarla birlikte olumsuz örneklerin de etkisi vardır. Ücret, iş koşulları, mesleğin tıbbi risklerinin olması, hastalıklarla yakın temas gerektiren bir meslek olması gibi nedenler toplumun hemşirelik mesleği hakkındaki görüşlerini etkilemektedir (Dinçer ve Öztunç, 2009). Bunlarla birlikte yaşanan pandemi süreci de mesleğe bakış açısını etkilemiştir. Bireylerin mesleklerini severek yapması ve mesleki güdülenmesini sağlayan en önemli faktörlerden biri, mesleğini yerine getirirken kendini güvende hissetmesidir. Ancak COVID-19 salgını sırasında bakım verebilmek için hemşireleri mesleki riskler beklemiştir (Yücel ve Görmez, 2019). Hemşirelerin pandemi sürecinde enfekte olma durumları ve yakınlarına enfeksiyon bulaştırma ihtimali nedeniyle anksiyete yaşadıkları ortaya konulmuştur (Smith ve ark., 2020). Mesleğe karşı olumsuz kaygılardan uzak iyi gelişmiş algı ve tutum; güvenilir hasta bakımının verilmesinde önemli rol oynamaktadır. Yarının hemşireleri olacak öğrencilerin daha girişken, sağlıklı ilişkiler kurabilen, kendilerini kabul eden, özgüveni ve özsaygı düzeyleri yüksek bireyler olarak yetişmeleri kuşkusuz mesleki başarı açısından olduğu kadar, bireysel doyum açısından da önemlidir (Güdücü ve Yıldız, 2009).

Hemşirelik eğitimi ile öğrencilere, insan gereksinimlerinden ortaya çıkan hemşirelik mesleğinin bakımdaki yeri ve sağlık sistemindeki önemi üzerinde durulmalıdır. Hemşirelik eğitimcileri, mesleki uygulamalara temel oluşturan bilgi, beceri, tutum, davranış, karar verme ve yenilikleri izleme gibi özellikleri kazandırmalıdır (Beydağ ve ark., 2008). Hemşirelik eğitimi oldukça stres yüklü bir eğitimidir. Hemşirelik öğrencileri eğitimleri sırasında bir üniversite öğrencisi olarak yaşadıkları çatışmaların yanı sıra, okul ve hastane çevresinin yarattığı birtakım sorunlarla da karşılaşmaktadır. Bu sorunlar yoğun ve stresli ortamlar olan hastanelerin uygulama alanlarında staj yapma, hasta ve ölümcül hastalıklarla uğraşma, eğitimcilerle ve hastane çalışanları ile iletişim sorunları vs. olarak sıralanabilir. Bu nedenle, mesleğe ilk adımı atan öğrencilerde kaygı önemlidir (Jameson, 2014). Pandemi süreciyle birlikte hemşirelik mesleğinde önemli değişim ve gelişim olmuştur. Bu çalışma hemşirelik mesleğine yansımaları olan COVID 19 pandemisi sonrasında; daha hemşirelik mesleğine yeni adım atan hemşirelik öğrencilerinin kaygı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Dünya genelinde her meslek pandemiden etkilenmiştir. Özellikle insan sağlığına hizmet eden hemşirelik mesleğini seçen genç meslek adaylarını değişen ve gelişen süreçlere hazırlayarak yetiştirmek gerekmektedir.

Araştırma problemleri

1. Hemşirelik bölümü birinci sınıf öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeyleri nedir?
2. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeyleri; cinsiyet, ailenin gelir durumu, hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçme, okuduğu alanla ilgili düşüncesine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. Materyal ve Yöntem

2.1. Araştırmanın şekli

Bu araştırma tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

2.2. Araştırmanın yapıldığı yer ve özellikleri

Çalışma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümünde yürütülmüştür.

2.3. Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin, hemşirelik bölümü 1. sınıf öğrencileri (N=148) oluşturmuştur. Bu kapsamda örnekleme ise araştırmaya katılmayı kabul eden, 1. Sınıf hemşirelik bölümü öğrencileri (N=107) oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme evreni bilinen örneklem büyüklüğü hesaplama yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırma hemşirelik bölümünde öğrenim gören, araştırmanın yapıldığı dönemde aktif ders kaydı yaptırmış olan ve araştırmayı kabul eden 107 öğrenci ile tamamlanmıştır.

2.4. Veri toplama araçları

Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ve sürekli kaygı ölçeği ile toplanmıştır.

2.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu, öğrencilerin cinsiyeti, sınıf, doğum yeri, ailenin gelir durumu ve hemşirelik bölümünü hakkındaki düşünceleri içeren tanıtıcı özelliklerden oluşan 8 soruluk formdur.

2.4.2. Sürekli Kaygı Ölçeği

Spielberger ve Gorsuch tarafından 1964 yılında geliştirilen sürekli kaygı ölçeği bireylerdeki kaygı düzeylerinin ölçülmesi amacıyla düzenlenmiştir. Öner ve Le compte tarafından 1974-1977 yıllarında Türkçe'ye uyarlanmış ve farklı yaş grubundaki bireyler için birçok araştırmada kullanılmıştır. Ölçek sürekli kaygı düzeyini ölçen toplamda 20 maddelik bir envanterdir. Sürekli kaygı ölçeğinde bireyden kendini genellikle nasıl hissettiğinin anlatılması istenmektedir. Sürekli Kaygı Ölçeğinin test güvenilirliği 0.71 ile 0.86 arasında, alfa korelasyonları ile hesaplanan iç tutarlılık ve homojenlik katsayıları 0.83 ile 0.87 arasında bulunmuştur (Özörak, 2010).

2.5. Verilerin Toplanması

Etik kurul onayından sonra Hemşirelik Bölüm Başkanlığından yazılı izin alındıktan sonra, verilerin toplanmasına başlanmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu ve Sürekli Kaygı Ölçeği kullanılarak araştırmacı tarafından oluşturulan çevrimiçi anketle toplanmıştır. Öğrenci sayısının istenilen düzeyde olması için çevrim içi anket uygulaması tercih edilmiştir. Formların doldurulması 15-20 dk'da tamamlanmıştır.

2.6. İstatistiksel Analiz

Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerini incelemek için betimsel istatistikler (en küçük değer, en büyük değer, ortalama ve standart sapma) hesaplanmıştır. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin öğrencilerinin özelliklerine göre incelenmesinde uygun yöntem karar vermek amacı ile öncelikle değişken düzeylerinde ölçek puanlarının normal dağılım gösterme durumu incelenmiştir. Normal dağılım varsayımı incelenirken basıklık, çarpıklık istatistikleri ve Kolmogorov-Smirnov normallik testi dikkate alınmıştır. Ölçek puanlarının incelenen değişken düzeylerinde normal dağılım gösterdiği tespit edilmiş ve bu nedenle parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Bağımsız değişkenin iki düzeye sahip olduğu durumlarda (cinsiyet, hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçme) ilişkisiz örneklem t testi ve bağımsız değişkenin ikiden fazla düzeye sahip olduğu durumlarda (ailenin gelir durumu, okuduğu alanla ilgili düşüncesi gibi) varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

2.7. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın uygulaması için etik kurul onayı (Tarih: 28 Ekim 2022 tarihli, 10 sayılı oturumunda alınan 10/07 sayılı kararı) alınmıştır. Etik onaydan sonra araştırmaya başlanmadan önce Hemşirelik Bölüm Başkanlığından yazılı izin alınmıştır. Araştırmanın yapılmasında

gönüllülük esas alınmıştır. Öğrencilerin kimliklerini açığa çıkaracak herhangi bir bilgiye çalışmada yer verilmemiştir.

Araştırmaya bir devlet üniversitesinin birinci sınıfında öğrenim gören 107 hemşirelik bölümü öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur.

3. Bulgular ve Tartışma

Tablo 1. Katılımcıların özellikleri

		n	%
1) Cinsiyetiniz	Kadın	77	71,95
	Erkek	29	27,10
	Belirtmemiş	1	0,93
2) Yaşınız	18-25 yaş	104	98,20
	26-30 yaş	2	1,87
	Belirtmemiş	1	0,93
3) Ailenizin Gelir Durumu:	Düşük	11	10,28
	Orta	71	66,36
	İyi	23	21,50
	Çok iyi	2	1,87
4) Hemşirelik Bölümünü kendi isteğinizle mi seçtiniz?	Evet	83	77,57
	Hayır	24	22,43
5) Okuduğunuz alanla ilgili düşünceniz	Bu alanda okumak mutluluk ve doyum veriyor	56	52,34
	Hiçbir şey hissetmiyorum.	29	27,10
	Sıkıntı ve pişmanlık	7	6,54
	Diğer	15	14,02
6) En son mezun olduğunuz okul	Lise	102	95,33
	Ön lisans	4	3,74
	Lisans	1	0,93
7) Bu bölümden mezun olmanın bana gelecekte	Kariyer planımda iyi bir başlangıç olacağını düşünüyorum.	69	64,49
	İyi para kazandıracağını düşünüyorum	22	20,56
	Bana prestij kazandıracağını düşünüyorum.	9	8,41
	Bana herhangi bir faydası olacağını düşünmüyorum	6	5,61
	Belirtmemiş	1	0,93
8) Bölüme Kayıt Olmada En Önemli Nedeniniz?	Kolay atama/iş imkânı	27	25,23
	Sağlık alanını sevme	32	29,91
	İnsanlara faydalı olma	13	12,15
	Mecburi	12	11,21
	Aile etkisi	6	5,61
Belirtmemiş	17	15,89	

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun kadın ve 18-25 yaş aralığındadır. Öğrencilerin %77,57’si (n=83) hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçerken, %22,43’ü (n=24) hemşirelik mesleğini kendi isteği ile seçmemiştir. Öğrencilerin okudukları alanla

ilgili düşünceleri incelendiğinde %52,34’ü (n=56) “Bu alanda okumak mutluluk ve doyum veriyor.”, %27,10’u (n = 29) “Hiçbir şey hissetmiyorum.” şeklinde belirlenmiştir. Öğrencilerin hemşirelik bölümünden mezun olmanın gelecekteki kazanımları incelendiğinde %64,49’u

(n=69) “Kariyer planımda iyi bir başlangıç olacağını düşünüyorum.”, %5,61’i (n=6) “Bana herhangi bir faydası olacağını düşünmüyorum.” şeklinde bulunmuştur. Öğrencilerin bölümü seçmelerinin en önemli nedeni olarak ise %29,91’i (n=32) sağlık alanını sevme, %5,61’i (n=6) aile

etkisi şeklinde tespit edilmiştir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerini incelemek için Sürekli Kaygı Ölçeği puanlarına ilişkin betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeyleri

	Min.	Mak.	\bar{X}	ss
Sürekli Kaygı Düzeyi	23,00	68,00	43,99	8,14

Min.: En küçük değer, Mak.: En büyük değer, \bar{X} : Ortalama, ss: Standart sapma

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin Sürekli Kaygı Ölçeği puanlarının 23 ile 68 arasında değiştiği ve ortalamasının 43,99 olduğu görülmektedir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli

kaygı düzeylerinin cinsiyetlerine göre farklılaşmasının incelenmesinde ilişkisiz örneklem t testi kullanılmıştır. Sonuçlar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin cinsiyetlerine göre incelenmesi

	n	\bar{X}	ss	sd	t	p
Kadın	77	44,92	7,40	104	1,896	0,061
Erkek	29	41,59	9,68			

Tablo 3 incelendiğinde hemşirelik bölümü öğrencilerinin sürekli kaygı düzeylerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) görülmektedir. Diğer bir deyişle, hemşirelik bölümü öğrencilerinin cinsiyetleri fark etmeksizin sürekli kaygı

düzeyleri benzerdir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin ailenin gelir durumuna göre farklılaşmasının incelenmesinde varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Sonuçlar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin ailenin gelir durumu göre incelenmesi

	n	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Düşük	11	47,91	9,80	Gruplar arası	2	184,694	2,886	0,060
Orta	71	44,36	7,82	Gruplar içi	104	63,991		
İyi	25	41,23	7,66	Toplam	106			

Tablo 4 incelendiğinde hemşirelik bölümü öğrencilerinin sürekli kaygı düzeylerinin ailenin aylık gelirine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) görülmektedir. Diğer bir deyişle, hemşirelik bölümü öğrencilerinin aylık gelirine göre fark etmeksizin sürekli kaygı düzeyleri

benzerdir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçme durumuna göre farklılaşmasının incelenmesinde ilişkisiz örneklem t testi kullanılmıştır. Sonuçlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçme durumuna göre incelenmesi

	n	\bar{X}	ss	sd	t	p
Kendi isteği ile seçen	83	43,35	7,91	105	1,760	0,081
Kendi isteği ile seçmeyen	24	46,54	8,57			

Tablo 5 incelendiğinde hemşirelik bölümü öğrencilerinin sürekli kaygı düzeylerinin hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçme durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) görülmektedir. Diğer bir deyişle, hemşirelik bölümü öğrencilerinin hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçme

durumu fark etmeksizin sürekli kaygı düzeyleri benzerdir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin okuduğu alanla ilgili düşüncesine göre farklılaşmasının incelenmesinde varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Sonuçlar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin okuduğu alanla ilgili düşüncesine göre incelenmesi

	n	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Bu alanda okumak mutluluk ve doyum veriyor	56	41,59	7,57	Gruplar arası	2	342,709		
Hiçbir şey hissetmiyorum.	29	46,28	8,26	Gruplar içi	104	60,952	5,623*	,005
Diğer	22	47,09	7,79	Toplam	106			

* $p<0,05$

Tablo 6 incelendiğinde hemşirelik bölümü öğrencilerinin sürekli kaygı düzeylerinin okuduğu alanla ilgili düşüncesine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği ($p<0,05$) görülmektedir. Belirlenen farklılığın okuduğu alanla ilgili düşüncesi değişkenin hangi düzeyleri arasında olduğunu belirlemek amacıyla Bonferroni ikili karşılaştırma testi yapılmıştır. Yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda tespit edilen anlamlı farklılığın “bu alanda okumak mutluluk ve doyum veriyor” düşüncesinde olan öğrenciler ile

“hiçbir şey hissetmiyorum” ($p=0,030$) şeklinde belirlen öğrenciler arasında olduğu belirlenmiştir. Ortalamalar incelendiğinde “bu alanda okumak mutluluk ve doyum veriyor” düşüncesinde olan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin “hiçbir şey hissetmiyorum” şeklinde düşünen öğrencilerden düşük olduğu görülmektedir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin bölüme kaydolmadaki en önemli nedene göre farklılaşmasının incelenmesinde varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Sonuçlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin pandemi sonrasındaki sürekli kaygı düzeylerinin bölüme kaydolmadaki en önemli nedene göre incelenmesi

	n	\bar{X}	ss	Varyans Kaynağı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Kolay atama/iş imkânı	27	43,67	9,08	Gruplar arası	3	169,847		
Sağlık alanını sevme	32	42,66	7,57	Gruplar içi	86	62,200	2,731*	0,049
İnsanlara faydalı olma	13	42,08	7,64	Toplam	89			
Mecburi-aile etkisi	18	48,72	6,54					

* $p<0,05$

Tablo 7 incelendiğinde hemşirelik bölümü öğrencilerinin sürekli kaygı düzeylerinin bölüme kaydolmadaki en önemli nedene göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği ($p<0,05$) görülmektedir. Belirlenen farklılığın bölüme kaydolmadaki en önemli neden değişkenin hangi düzeyleri arasında olduğunu belirlemek amacıyla Bonferroni ikili karşılaştırma testi yapılmıştır. Yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Ancak yine de ortalamalar incelendiğinde en düşük kaygı düzeyine “insanlara faydalı olma” için bölümü seçtiğini söyleyen öğrencilerin, en yüksek kaygı düzeyine ise “mecburi-aile etkisi” nedeniyle bölümü seçtiklerini söyleyenlerin sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışma sonuçlarına göre hemşirelik bölümünü kendi isteğiyle seçip bölümde doyum sağlayan öğrencilerin mecburi olarak aile etkisiyle seçen öğrencilere göre kaygı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bölükbaş (2018)’ın yaptığı çalışmada da öğrencilerin çoğunun hemşireliği isteyerek tercih ettiği, öğrencilerin ileride işsizlik kaygısı yaşamayacağı belirtilmiştir (Bölükbaş, 2018). Öğrencilerin hemşireliği seçme durumuna göre bakıldığında bizim çalışmamızda öğrencilerin büyük çoğunluğu sağlık alanını sevmeye ve kolay iş imkânı olarak bulunurken Bölükbaş (2018)’ın yaptığı çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun ailenin isteği ile hemşireliği tercih ettiği saptanmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin pandemi sonrası kaygı düzeyini inceleyen çalışma olmamakla birlikte genel kaygı düzeyini ölçen çalışmalar mevcuttur. Sevinç ve Özdemir (2017)’in yaptığı çalışmada hemşirelik öğrencilerinin deneyimledikleri durumlara karşı olumlu ve olumsuz düşünce ve duyguların, kaygı ve umutsuzluk düzeylerinin yüksek olduğu ileri sürülmüştür. Kaygı düzeyleri arttıkça umutsuzluk düzeylerinin de arttığı belirtilmiştir (Sevinç ve Özdemir, 2017). 2008-2015 yılları arası yapılan 26 çalışmanın sistematik analizini yapan bir

araştırmada ise hemşirelik öğrencilerinin genellikle kaygı yaşadıkları ve bu kaygının olmaması için alınması gereken önlemlerin yetersiz olduğu vurgulanmıştır. Öğrencilerin kaygılarını stresle baş etme yöntemlerinin azaltılabileceği üzerinde durulmasının önemli olduğu bildirilmiştir.

4.Sonuç

Hemşirelik öğrencilerinin pandemi sonrası kaygı düzeylerinin incelendiği bu çalışmada, öğrencilerin puan ortalamaları bölümü sevenlerde ve ilgisiz olanlarda farklılaştığı görülmektedir. Bölümü kendi isteğiyle seçen ve doyum sağlayan öğrencilerin pandemi sonrası süreç fark etmeksizin kaygı düzeylerinin düşük olduğu bulunmuştur.

Kaynaklar

- Beydağ, K. D., Gündüz, A., Özer, F. 2008. Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin eğitimlerine ve mesleklerine bakış açıları, meslekten beklentileri. *Pamukkale Tıp Dergisi*, 1(3): 137-142.
- Bölükbaş, N. 2018. Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimi ve etkileyen faktörler. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 1(1): 10-17.
- Diñer, F., Öztunç, G. 2009. Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Atılmanlık Düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 16(2): 22-33.
- Güdücü Tüfekçi, F., Yıldız, A. 2009. Öğrencilerin Hemşireliği Tercih Etme Gerekeçleri ve Gelecekleri ile İlgili Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(1): 31-3.
- Jameson, PR., 2014. The effects of a hardiness educational intervention on hardiness and perceived stress of junior baccalaureate nursing students. *Nurse education today*, 34(4): 603-607.

- Önler, E, Saraçoğlu GV. 2010. Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeğinin Güvenilirlik ve Geçerliliği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 3(2): 78-85.
- Özorak, Ö. 2010. Preoperatif basınç ağrı eşiği, stait anxiety inventory (durumluluk kaygı ölçeği) ve stres hormonu (kortizol'ün) postoperatif analjezi ihtiyacı ile korelasyonu. (Uzmanlık Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Isparta, 72.
- Sevinç, S., Özdemir, S. 2017. Hemşirelik öğrencilerinin kaygı ve umutsuzluk ilişkisi: Kilis örneği. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 19(2): 14-24.
- Smith, GD., Cheung, F., Li, W. 2020. COVID-19: Emerging compassion, courage and resilience in the face of misinformation and adversity. *Journal of Clinical Nursing*, (9-10): 1425-1428.
- Turner, K., McCarthy, VL. 2017. Stress and anxiety among nursing students: A review of intervention strategies in literature between 2009 and 2015. *Nurse Education in Practice*, 22(1): 21-29.
- Ünsar, S., Erol,Ö., Turan, N. 2006. Meslek esasları dersi alan hemşirelik ve ebelik 1. sınıf öğrencilerinin durumluluk-sürekli kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *Hemşirelik Forumu Dergisi*, 3(1): 94-99.
- Yücel, B., Görmez., A. 2019. SARS-corona virüsüne genel bakış. *Türkiye Teknoloji e Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 2(1): 32-39.

Atıf Şekli: Aydın Kahraman, H., 2023. Hemşirelik Bölümü 1. Sınıf Öğrencilerinin Pandemi Sonrası Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *MAS Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 8(3): 503-510. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8179076>.

To Cite: Aydın Kahraman, H., 2023. Nursing Department First-Year Students After The Pandemic Examination of Anxiety Levels. *MAS Journal of Applied Sciences*, 8(3): 503-510. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8179076>.
